

Predslov

Na dennej báze sú snád' najčastejšou témou rozhovorov otázky zdravia a choroby. Záujem o túto problematiku v laickej i odbornej verejnosti stúpol v období pandémie COVID-19 a pretrváva aj v súčasnosti. Zdravotná gramotnosť obyvateľstva nie je len jedným z účinným nástrojov proti podobným vírusovým ochoreniam ako je COVID-19, ale je aj významným faktorom, ktorý vplyva na predĺženie života, zlepšovanie zdravia a skvalitňovanie jeho úrovne.

Riešitelia výskumného projektu grantovej úlohy VEGA MŠVVaŠ SR č. 1/0293/21 „Edukácia k zdraviu dospelaj populácie“ sa podujali zistiť na základe teoretického a empirického výskumu postoje k zdraviu a výchove k zdraviu u jednotlivých vekových skupín dospelých. Výskum korešponduje s dokumentom „Politický rámec a stratégia Zdravia 2020“, ktorý schválili členské štáty Európskeho regiónu Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) ako i s „Manifestom pre vzdelávanie dospelých v 21. storočí“, ktorý vypracovala Európska asociácia vzdelávania dospelých (EAEA) v r. 2018. Výsledky výskumu by mali priniesť komplexnejší pohľad na stav zdravotnej gramotnosti jednotlivých vekových skupín dospelaj populácie na Slovensku, ako i na situáciu v edukačných možnostiach získavať, osvojovať si a rozvíjať kompetencie zdravia, zdravotnú gramotnosť.

Zborník ACTA ANDRAGOGICA 8 prináša výsledky prvej fázy riešenia projektu, ktorej cieľom bolo vytvoriť teoretické a metodologické východiská pre realizáciu empirického výskumu. Autori sa vo svojich štúdiách zamerali na kľúčové problémové okruhy týkajúce sa zdravia, zdravotnej gramotnosti a edukácie k zdraviu.

Ľubica Argalášová sa vo svojej štúdii zaoberá komplexnou problematikou zdravia, modelmi a determinantmi zdravia. Pozornosť venuje aj aktuálnemu zdravotnému stavu populácie v SR.

Vplyvy ekonomických a sociálnych podmienok na fyzické a psychické zdravie jedinca analyzuje Ľuboslava Sejčová. Aj na základe výsledkov zahraničných výskumov poukazuje na psychosociálne faktory, ktoré zvyšujú náchylnosť k určitým chorobám.

Kľúčovým determinantom zdravia je zdravotná gramotnosť. Podstatou a významom zdravotnej gramotnosti, modelmi zdravotnej gramotnosti, ako i úrovňou zdravotnej gramotnosti v Európe, sa vo svojej štúdiu zaoberajú Jarmila Kristová a Zuzana Slezáková.

Vybrané aspekty zdravia z pohľadu edukácie dospelých si všímajú vo svojej štúdii autorky Anna Mazalánová a Veronika Kitová Mazalánová. Opierajúc sa o poznatky zo psychológie zdravia, venujú pozornosť prevencii a podpore zdravia so zreteľom na koncept edukácie k zdraviu dospeljej populácie.

Július Matulčík sa vo svojej štúdii zameriava na prístupy odborníkov k ponímaniu zdravia, zdravotnej kompetencie, výchovy, vzdelávania a učenia sa k zdraviu dospelých v Rakúsku a Nemecku. Poukazuje na determináciu edukácie k zdraviu konkrétnymi podmienkami, konkrétnou inštitucionálnou bázou i samotnými účastníkmi vzdelávania.

Zahraničný pohľad na problematiku zdravotnej gramotnosti prináša tiež štúdia Oleny Voliarskej. Autorka interpretuje výsledky skúmania zdravotnej kompetencie dospelých na Ukrajine, identifikuje oblasti zlepšovania zdravotnej kompetencie dospelých na Ukrajine prostredníctvom účinnej komunikácie a neformálneho vzdelávania.

Riešitelia projektu, autori štúdií, veria, že svojimi príspevkami prispedia k obohateniu poznatkov z oblasti zdravia, zdravotnej gramotnosti a edukácie k zdraviu dospelých a podnietia tak i ďalšie skúmanie tejto veľmi dôležitej problematiky.

*Doc. PhDr. Július Matulčík, CSc.
editor*